

Study Circle Career Development Institute

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभागातील

समाजकल्याण आयुक्तालयातील अधिकारी भरती परीक्षा कोर्स

- १) सहायक आयुक्त, समाजकल्याण व तत्सम, गट-अ
- २) समाजकल्याण अधिकारी, गट-ब
- ३) गृहप्रमुख, गट-ब

बुद्धिमापन विषयक प्रश्न

सहायक आयुक्त, समाजकल्याण अधिकारी, गृहप्रमुख पदभरती- एकत्रित अभ्यासक्रम *

(२००९, २०१०, २०१२, २०१३ परीक्षा पद्धतीनुसार)

(१) समाजकल्याण -

- १) समाजकार्य - इतिहास व तत्त्वज्ञान, समाजशास्त्र व अर्थशास्त्र
- २) मानवी अभिवृद्धी व व्यक्तिमत्व विकास - व्यक्तिमत्व व सामाजिकरण
- ३) भारतीय सामाजिक समस्या व उपाययोजना - कारणे, वंचितांच्या (स्त्रिया, मुले, युवक, वयोवृद्ध, दिव्यांग, कुटुंब) समस्या व सामाजिक कायदे
- ४) समाजकल्याण प्रशासन - राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील धोरणे, शासकीय व अशासकीय संघटनांचे कार्यक्रम व सेवा.
- ५) सामाजिक सुरक्षा कायदे - (पीसीआर, पीओए, बालकामगार)
- ६) सामाजिक कार्यकर्त्यांची भूमिका व स्वयंसेवी संस्थांचे योगदान व हस्तक्षेप

(२) सामान्य अध्ययन -

- ७) इतिहास
- ८) भूगोल, लोकसमुदाय व पर्यावरण
- ९) राज्यव्यवस्था, शासन, राजनीती व स्थानिक प्रशासन
- १०) अर्थव्यवस्था
- ११) विज्ञान
- १२) चालू घडामोडी

(३) गृहप्रमुख पद -

- १३) अध्यापन अभियोग्यता
- १४) संशोधन अभियोग्यता
- १५) वाचन आकलन , आधारसामग्री अर्थउकल
- १६) संप्रेषण, माहिती व संज्ञापन तंत्रज्ञान
- १७) उच्च शिक्षण पद्धती
- १८) गृहविज्ञान -पोषक आहार, उपचारशास्त्रीय अन्न
- १९) प्रशासकीय नियम व सुविधा- वसतिगृहांचे उद्देश, प्रशासकीय जबाबदारी, आर्थिक बाबी, सोयीसुविधा पुरवठा, पर्यवेक्षण, पालकत्व, शिस्तपालन
- २०) मानसिक, बौद्धिक, व्यक्तिमत्व व कौशल्य विकासातील भूमिका, नवीन उपक्रम

(४) बुद्धिमापन विषयक प्रश्न -

बुद्धिमापन विषयक प्रश्न

* बुद्धिमापन चाचणी

- १) संख्या आणि वर्णमालिका
- २) सांकेतिक भाषा
- ३) साम्य, तुलना, वर्गीकरण / विसंगती
- ४) मशीन इनपुट आणि चिन्हे, गणितीय तर्क
- ५) विधाने - युक्तिवाद / निष्कर्ष, विधाने - गृहितके
- ६) बैठक व मांडणी व्यवस्था, कूटप्रश्न
- ७) नातेसंबंध
- ८) कॅलेंडर, वयांवरील प्रश्न
- ९) घड्याळ, दिशानिर्देश
- १०) आकृत्या व घनावरील प्रश्न

* अंकगणित

- ११) संख्याप्रणाली - लसावि, मसावि, वर्गमूळ आणि घनमूळ
- १२) बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार, दशांश अपूर्णांक
- १३) टक्केवारी, भागीदारी
- १४) संख्याशास्त्र, सरासरी, संभाव्यता, तक्ते, आलेख
- १५) गुणोत्तर आणि प्रमाण, मिश्रण, साखळी नियम
- १६) वेळ आणि अंतर, रेल्वे
- १७) बोट आणि जलप्रवाह, काळ आणि काम
- १८) नफा आणि तोटा, विक्री आणि खरेदी
- १९) साधे आणि चक्रवाढ व्याज
- २०) भूमिती - क्षेत्रफळ, घनफळ आणि परिमिती

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभागातील

समाजकल्याण आयुक्तालयातील अधिकारी परीक्षेसाठी उपयुक्त प्रश्नसंच

बुद्धिमापन विषयक प्रश्न

- १) संख्या आणि वर्णमालिका
- २) सांकेतिक भाषा
- ३) साम्य, तुलना, वर्गीकरण / विसंगती
- ४) मशीन इनपुट आणि चिन्हे, गणितीय तर्क
- ५) विधाने - युक्तिवाद/निष्कर्ष, विधाने - गृहितके
- ६) बैठक व मांडणी व्यवस्था, कूटप्रश्न
- ७) नातेसंबंध
- ८) कॅलेंडर, वयांवरील प्रश्न
- ९) घड्याळ, दिशानिर्देश
- १०) आकृत्या व घनावरील प्रश्न

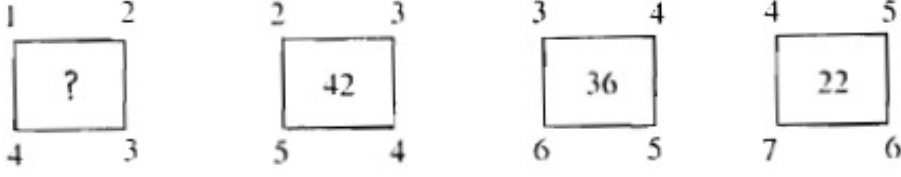
१) संख्या आणि वर्णमालिका

संख्यामालिका

- १) खालील मालिकेत क्रमाने येणारे पुढील पद कोणते ?
१, २, ३, ६, ९, १८, २७, ५४, ?
१) ५६   २) १०८   ३) ८१   ४) २७
- २) दिलेल्या पर्यायामधून योग्य 'अंकाचा' पर्याय शोधा.
७, ९, १३, २१, ?
१) ३५   २) ३७   ३) ३९   ४) ३१
- ३) संख्यामालिकेतील शेवटच्या दोन संख्या कोणत्या ?
८९६, ७२९, ४४८, २४३, २२४, ८१, ? , ?
१) (११२, २७)   २) (१२२, २९)   ३) (२७, ११२)   ४) (११२, ९)
- ४) प्रश्नचिन्हाजागी योग्य पर्याय निवडून लिहा.
 $\frac{Z}{१८}, \frac{Y}{२०}, \frac{W}{२३}, \frac{T}{२७}$
१) $\frac{S}{३१}$ २) $\frac{S}{३२}$ ३) $\frac{P}{३१}$ ४) $\frac{P}{३२}$

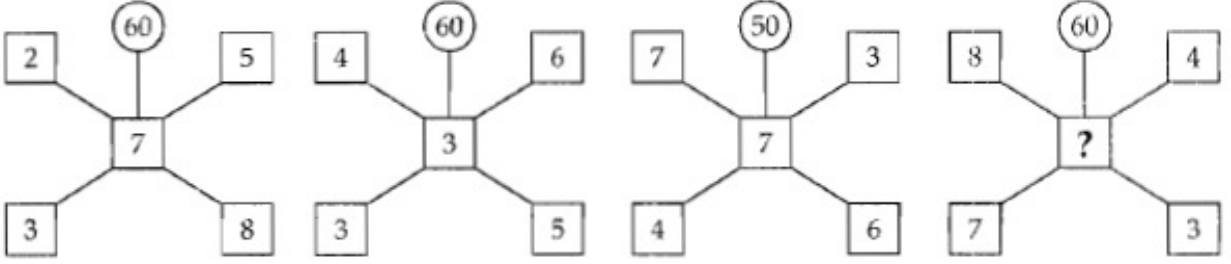
- ५) क्रमाने येणारी संख्या कोणती ?
१५, ३५, ६३, ९९, १४३, ?
१) १६९   २) १९५   ३) १६८   ४) १९६
- ६) प्रश्न चिन्हाच्या जागी अंक भरा.
८, २४, १२, ३६, १८, ५४, ?, ८१
१) ०९   २) २९   ३) २६   ४) २७
- ७) खालील संख्यामालेतील प्रश्नचिन्हाच्या जागी काय येईल ?
२४, ३५, ४८, ६३, ?
१) ८०   २) ८२   ३) ७२   ४) ९०
- ८) पुढील अंक मालिकेसाठी प्रश्नचिन्हाच्या जागी योग्य पर्याय निवडा.
६, ८, १२, १४, १८, २०, ?
१) २२   २) २६   ३) २४   ४) ३०
- ९) प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ?
२, १०, ३०, ६८, १३०, २२२, ?
१) ३२६   २) ३३३   ३) ३४३   ४) ३५०
- १०) विसंगत पद ओळखा.- १, ४, ९, १६, २७, ३६
१) ०९   २) १६   ३) २७   ४) ३६
- ११) खालील संख्या मालेतील चुकीचे पद ओळखा ?
७५, ७२, ६७, ६०, ४९, ४०, २७
१) ४९   २) ६०   ३) ४०   ४) ६७
- १२) संख्यामालिकेतील चुकीची संख्या कोणती ?
१०१, १०९, ११८, १२७, १३६, १४५
१) १०१   २) १२७   ३) १०९   ४) ११८
- १३) कोणती संख्या दिलेल्या मालिकेचा घटक नाही ?
६४, ३२, १६, ८, ४, २, ०
१) २   २) ४   ३) ६४   ४) ०
- १४) गटात न बसणारी संख्या कोणती ?
४८, ६३, ८०, २७, ३५, ८, ३
१) ३   २) ८०   ३) ३५   ४) २७

१५) प्रश्नचिन्हाचे जागी कोणती संख्या हवी ?

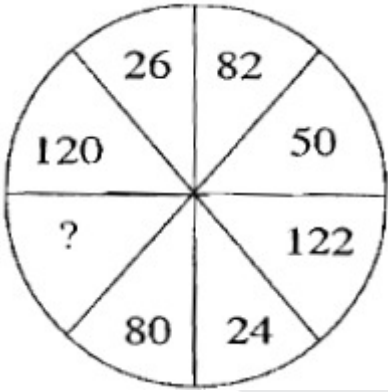
- १) १०   २) २४   ३) ३०   ४) ४०

१६) आकृतीचे निरीक्षण करून प्रश्नचिन्हाच्या जागी योग्य संख्या लिहा.

- १) ३   २) ७   ३) ९   ४) ८

१७) प्रश्नचिन्हासाठी योग्य पर्याय निवडा.

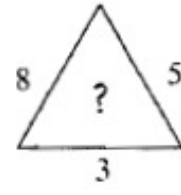
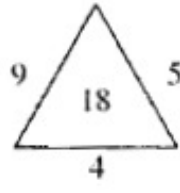
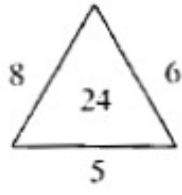
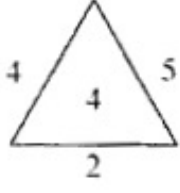
- १) ५२   २) ५४   ३) ४८   ४) ६५

१८) खालील चौकोनांत प्रश्नचिन्हांच्या जागी कोणती संख्या येईल ?

4	8	12
3	4	5
1	16	?

- १) ४९   २) ३०   ३) १७   ४) ४

१९) प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ?

१) ६

२) १२०

३) १०

४) १२

२०) सोबतच्या चौरसात ९ चौकोन आहेत, विशिष्ट सूत्रानुसार त्यांपैकी ८ चौकोनात काही संख्या लिहिलेल्या आहेत. यानुसार प्रश्नचिन्ह असलेल्या चौकटीत दिलेल्या पर्यायांपैकी कोणती संख्या असेल ?

82	?	5
2	17	65
50	37	26

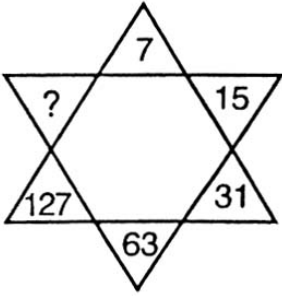
१) १०

२) १५

३) २०

४) २५

२१) अंकमालिकेतील अंक ओळखा.

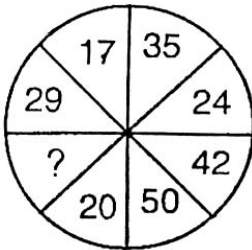
१) १९०

२) २५५

३) २२१

४) २३६

२२) प्रश्नचिन्हाच्या जागी योग्य पर्याय लिहा.

१) ८२

२) ५९

३) ५६

४) ६३

२३) खालील चौकोनांत प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ?

6	60	5
8	112	7
14	?	12

१) १८२

२) १६८

३) २५२

४) ३३६

वर्णमालिका

१) रिकाम्या जागी कोणता अक्षर समूह येईल ?

BCDB, CDEC, DEFD, EFGE, ?

1) FGHF

2) EFGI

3) FGHI

4) EFGD

२) खालील प्रश्नचिन्हाच्या जागी काय येईल ?

BDG, CEH, DFI, EGJ, ?

१) EIK

२) FHK

३) GIL

४) FGL

३) a_ba_cbaac_aa_ba या अक्षर मालेतील रिकाम्या जागी, मालिका पूर्ण होण्यासाठी योग्य अक्षरे भरल्यास, कोणता अक्षर गट रिकाम्या जागी असेल ?

१) cabc

२) abac

३) acba

४) aabc

४) दिलेल्या अक्षर मालिकेत रिकाम्या जागी कोणती अक्षरे क्रमाने भरल्यास मालिका पूर्ण होईल ?

_cd_bcda_cdab_da

१) bada

२) babb

३) bbac

४) babc

५) रिकाम्या जागी भरावयाच्या अक्षरांचा योग्य क्रमाने असलेले गट निवडा.

baba - a - a - ab

१) baba

२) baab

३) abbb

४) abaa

६) प्रश्नचिन्हासाठी योग्य पर्याय निवडा.

१) प

२) ध

३) फ

४) न

७) खालील आकृतीत प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणते अक्षर येईल ?

- 1) O   2) A   3) D   4) N

८) आकृतीमधील मुळाक्षरांच्या संकेतानुसार प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणते मुळाक्षर असेल ?

- १) O   २) V   ३) W   ४) X

२) सांकेतिक भाषा

- १) एका सांकेतिक भाषेमध्ये POLISH, हा शब्द LKHEOD लिहिला जातो तर HEN हा शब्द या सांकेतिक भाषेत कसा लिहिला जाईल ?
१) DAJ   २) DBK   ३) DBI   ४) DAD
- २) एका सांकेतिक लिपीत POND हा शब्द POPDPN असा लिहितात, NAME हा शब्द NANENM असा लिहितात, तर त्याच लिपीत KICK हा शब्द कसा लिहाल ?
१) KIKCKK   २) KIKKCK   ३) KIKCCK   ४) KIKCKC
- ३) एका सांकेतिक भाषेत TAJMAHAL हा शब्द UBKNBIBM असा लिहिला तर LALKILA हा शब्द कसा लिहिला जाईल ?
१) MBMLKMB   २) MBMLGKM   ३) UBKJHKZ   ४) MBMLJMB
- ४) एका सांकेतिक भाषेत 'pik da pa' चा अर्थ आहे. 'where are you', 'da na ja' चा अर्थ आहे, 'you may come' आणि 'na ka sa' चा अर्थ आहे, 'he may go'. तर या सांकेतिक भाषेत 'come' चा संकेत खालील पैकी कोणता ?
१) da   २) ja   ३) na   ४) pa
- ५) एका सांकेतिक भाषेत KGLFT ला PTOUG असे लिहिले जाते. त्याच सांकेतिक भाषेत MERSA कसे लिहिता येईल ?
१) VIHZN   २) NVIHA   ३) NVIHZ   ४) NULHZ
- ६) जर RST म्हणजे ७८, ७९, ८० तर ZXW म्हणजे काय ?
१) ८६, ८४, ८३   २) ८९, ८२, ८३   ३) ८९, ८०, ८२   ४) ८५, ८४, ८३

- ७) ४B८ आणि ८C२४ असेल आणि ९E४५ तर १७H किती ?
१) ५१   २) २१   ३) १३६   ४) ८५
- ८) जर GORILA म्हणजे MONKEY, तर MONEY = ?
1) ROIKA   2) GORLA   3) RLAOG   4) OGRAL
- ९) 'JP₂' चा 'IQ₇' शी जसा संबंध आहे तसा 'UE₁₀' चा खालीलपैकी कोणाशी आहे ?
१) DV₄   २) VC₆   ३) VD₃   ४) WD₈
- १०) प्रकाशने आर्थिक व्यवहार सुरक्षेसाठी १ ते ९ अंकांकरिता MARKETING या शब्दातील अक्षरांचा वापर केला. यानुसार त्याने ४१३ रुपये २५ पैसे ही किंमत कशी लिहायला हवी ?
१) KMR/EA   २) RKT/AE   ३) KRM/KE   ४) MKR/AE
- ११) जर CLOCK = ४४, TIME = ४७ तर WATCH = ?
१) ४५   २) ५२   ३) ५५   ४) ५०
- १२) जर BOY = ३१६२६ तर HOT = ?
१) ९१५२१   २) ८१६२६   ३) ९१६२१   ४) ८२०२४
- १३) जर RAGHAV = १८, SATCHIDANAND = ३६ तर VEERBHADRA = ?
१) २७   २) २४   ३) २९   ४) ३०
- १४) जर BASIC = ३४, PAY = ४२ तर SALARY = ?
१) ६६   २) ७५   ३) ७८   ४) ७६
- १५) जर SINGER = ७२, LATA = ३४ तर ASHA साठी कोणती संख्या येईल ?
१) २७   २) ४३   ३) १६   ४) २९
- १६) एका सांकेतिक भाषेत HIJKLMN + - x ÷ < > = असे लिहिले तर या भाषेत SUITABLE कसे लिहिले जाईल ?
१) < = > - + < < -   २) < = - > + - < <
३) > = - < + - < <   ४) > = - > + - = <
- १७) एका सांकेतिक भाषेत १, २, ३, ४, ५ या अंकांऐवजी □, ○, △, √, ● ही चिन्हे वापरली आहेत. परंतु अंकक्रमाने अक्षरे दिलेली नाहीत.

जर Δ गुणिले $\sphericalangle = 5$

$\square$ गुणिले $\square = 4$

$\circ$ वजा $\sphericalangle = 2$

$\circ$ गुणिले $\bullet = 12$

यावरून Δ गुणिले $\bullet = ?$

१) २०

२) १५

३) १०

४) ५

१८) स्वयंपाक्याला व्यवस्थापक म्हटले, व्यवस्थापकाला शिक्षक म्हटले, शिक्षकाला कारकून म्हटले, कारकुनाला पोलीस म्हटले तर वर्गात कोण शिकवितो ?

१) स्वयंपाकी

२) शिक्षक

३) कारकून

४) पोलीस

१९) वांग्याला टोमॅटो म्हटले, टोमॅटोला भेंडी म्हटले, भेंडीला कारले म्हटले, कारल्याला गाजर म्हटले, तर भेंडीच्या भाजीसाठी कशाचा वापर करावा ?

१) गाजर

२) कारले

३) टोमॅटो

४) भेंडी

३) साम्य, तुलना, वर्गीकरण / विसंगती

साम्य

१) चौथे पद कोणते ?

लेफ्टनंट : कॅप्टन :: कर्नल : ?

१) मेजर

२) ब्रिगेडियर

३) कमांडर

४) जनरल

२) प्रश्नचिन्हाजागी कोणती संख्या येईल ?

१७ : २८९ :: १९ : ?

१) २७३

२) ३६१

३) ३७२

४) १७१

३) प्रश्नचिन्हासाठी योग्य पर्याय निवडा.

१२२ : १७० :: २९० : ?

१) ३६४

२) ३६२

३) ३५२

४) ३२४

४) चौथे पद कोणते ?

२३ : ५७ :: १११३ : ?

१) १३१५

२) १५१७

३) १७१९

४) १९२१

५) प्रश्नचिन्हासाठी योग्य पर्याय निवडा.

BZC : EWF :: FUG : ?

१) JRI

२) IRJ

३) HRI

४) IRH

६) प्रश्नचिन्हाच्या जागी योग्य पर्याय निवडा.

BTSD : ? :: JPOL : NNMP

१) EQRG

२) FQRG

३) ERQG

४) FRQH

७) प्रश्नचिन्हाजागी योग्य पर्याय निवडा.

DEF ... 654 ..... GHI ... ?

1) 789

2) 987

3) 978

4) 678

८) प्रश्नचिन्हाच्या जागी योग्य पर्याय निवडा.

BDFH : JLNP :: ? : VXZB

१) DFHJ

२) MOQS

३) NPRT

४) LNPR

तुलना

१) 'A' हा 'B' पेक्षा हुशार आहे. 'C' हा 'A' पेक्षा हुशार आहे. 'D' हा 'C' पेक्षा हुशार आहे. 'E' हा सर्वात हुशार आहे. तर हुशारीच्या क्रमाने मध्यभागी कोण येईल ?

१) D

२) A

३) B

४) C

२) अशोक, राघवेंद्र, रमण व गोपी यांना प्रत्येकी मराठा, कन्नड, हिंदी व इंग्रजी यापैकी तीन भाषा येतात. अशोकला इंग्रजी येत नाही. राघवेंद्रला हिंदी येत नाही, रमण ला कन्नड येत नाही व गोपीला मराठी येत नाही. यावरून ज्यांना कन्नड व हिंदी या दोन्ही भाषा येतात अशी जोडी कोणती ?

१) अशोक, रमण

२) अशोक, गोपी

३) अशोक, राघवेंद्र

४) राघवेंद्र, गोपी

३) V W X Y Z हे पाच मित्र आहेत. V X Z यांना आंबा आवडतो. W X Y यांना सफरचंद आवडते. V W Z यांना केळी आवडतात. W X Z यांना द्राक्षे आवडतात. V Y यांना बोरें आवडतात, तर फक्त दोनच फळे आवडणारी व्यक्ती कोण ?

1) V

2) W

3) X

4) Y

४) राकेश व मुकेश यांची भाषिक कौशल्ये उच्च पातळीची आहेत. दिनेश व राजेश यांची भाषिक पातळी निम्न आहे. मुकेश व दिनेश लेखी परीक्षांचा सतत सराव करतात. या चार मुलांपैकी कोणता विद्यार्थी परीक्षेत उत्तीर्ण होण्याची शक्यता सर्वात अधिक आहे ?

१) राकेश

२) मुकेश

३) दिनेश

४) राजेश

५) A, B, C, D या पाच नद्यांपैकी A नदी ही B नदीपेक्षा आखूड पण E नदी पेक्षा अधिक लांबीची आहे. C नदी सर्वाधिक लांबीची आहे. D नदी B नदी पेक्षा थोडीशी आखूड व A नदी पेक्षा थोडीशी अधिक लांबीची असेल तर सर्वात आखूड नदी कोणती ?

१) A

२) B

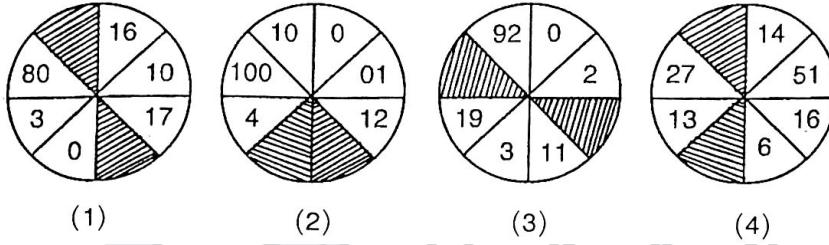
३) D

४) E

- ६) संतोष सुरेशपेक्षा उंच पण सतीशपेक्षा ठेंगू आहे. रमेश शरदपेक्षा उंच पण गोपालपेक्षा ठेंगू आहे. दिनेश सुरेशपेक्षा ठेंगू पण गोपालपेक्षा उंच आहे. या सात मुलांमध्ये सर्वात उंच कोण ?
 १) शरद   २) सुरेश   ३) सतीश   ४) गोपाल
- ७) A, B, C, D आणि E यांना वार्षिक परीक्षेत वेगवेगळे गुण मिळालेले आहेत. यांपैकी D ने केवळ E पेक्षा कमी गुण प्राप्त केलेले आहेत, B ने A आणि C पेक्षा अधिक परंतु D पेक्षा कमी गुण प्राप्त केलेले आहेत. तर यांपैकी कोणाला सर्वात कमी गुण मिळालेले आहेत ?
 १) A   २) B   ३) C   ४) माहिती अपूर्ण आहे.

वर्गीकरण / विसंगती

- १) खालील आकृत्यांपैकी एक आकृती तीन आकृत्यांच्या गटात बसत नाही. ती आकृती ओळखा.

- १) आकृती (१)   २) आकृती (२)   ३) आकृती (३)   ४) आकृती (४)
- २) खाली दिलेल्या पाच संख्यांपैकी चार संख्या विशिष्ट गुणधर्मानुसार एक गट तयार करतात. त्या गटात न बसणारी संख्या शोधा :
 अ) ३१   ब) ३९   क) ४७   ड) ४३
पर्यायी उत्तरे :
 १) ३९   २) ४९   ३) ३९   ४) ४३
- ३) खालीलपैकी गटात न बसणारे पद कोणते आहे ?
 ५२, ९१ ४६, ६५
 १) ५२   २) ९१   ३) ४६   ४) ६५
- ४) खालील विजोड पद ओळखा.
 a) OMKI   b) YWUS   c) RTPN   d) JHFD
पर्यायी उत्तरे :
 १) OMKI   २) YWUS   ३) RTPN   ४) JHFD
- ५) विसंगत पर्याय ओळखा.
 पृथ्वी, गुरु, शुक्र, मंगळ
 १) पृथ्वी   २) गुरु   ३) शुक्र   ४) मंगळ

- ६) खालील गटातील विसंगत प्राणी ओळखा. वटवाघूळ, मांजर, सरडा, माकड
 १) वटवाघूळ   २) मांजर   ३) सरडा   ४) माकड

४) मशीन इनपुट आणि चिन्हे, गणितीय तर्क

- १) एका आयताकृती जागेच्या प्रत्येक कोपऱ्यावर एक मुलगी उभी आहे, रुंदीच्या बाजूवर एक मुलगी, एक मुलगा, पुन्हा एक मुलगी, एक मुलगा अशी मुले उभी आहेत. लांबीच्या बाजूवर दोन मुलींमध्ये दोन मुले असा क्रम आहे, तर आयताकृती जागेवर एकूण कितीजण उभे आहेत?
 १) २०   २) २१   ३) २२   ४) २३
- २) सोबतचे वजाबाकीचे उदाहरण पाहून त्यावरून खालील प्रश्नाचे उत्तर द्या.

L	A	M
-	A	M
P	P	P
२	२	२

 तर LAMP या शब्दाबद्दल कोणती संख्या असू शकेल ?
 १) ९७५३   २) ८६४२   ३) ७५३१   ४) सर्व बरोबर
- ३) माझ्याजवळ तीन टोपल्या असून त्यात चिकू, पेरू, मोसंबी व संत्री आहेत. दुसऱ्या टोपलीत जितक्या प्रकारची फळे आहेत तितक्याच प्रकारची फळे पहिल्या टोपलीत आहेत. दुसऱ्या टोपलीत असलेला एक प्रकार पहिल्या टोपलीत नाही. तिसऱ्या टोपलीत एकाच प्रकारची फळे असून तो प्रकार पहिल्या दोन टोपल्यांत नाही. कोणत्या दोन टोपल्यातील फळे एकत्र केल्यास त्यात तीनपेक्षा अधिक प्रकारची फळे असतील ?
 १) पहिली व दुसरी टोपली एकत्र केल्यास त्यात तीन प्रकारची फळे असतील.
 २) दुसरी व तिसरी टोपली एकत्र केल्यास त्यात तीन प्रकारची फळे असतील.
 ३) कोणत्याही दोन टोपल्यातील फळे एकत्र करून तीनपेक्षा अधिक प्रकारची फळे मिळणार नाहीत.
 ४) पहिली व तिसरी टोपली एकत्र केल्यास त्यात तीन प्रकारची फळे असतील.
- ४) जर $१५ \times ७१ = ४८$, $९२ \times २३ = ५५$, $३७ \times ४४ = ८०$ तर $५४ \times ३२ = ?$
 १) ६०   २) ४०   ३) ५०   ४) ४५
- ५) जर 'X' म्हणजे बेरीज, '÷' म्हणजे वजाबाकी, '+' म्हणजे गुणाकार व '-' म्हणजे भागाकार मानला, तर $४० \times ८ \div ८ - ४ + २ = ?$
 १) २०   २) ५२   ३) ९२   ४) ४४
- ६) खाली दिलेल्या संख्या, एका ठरावीक गणिती क्रियेचा वापर करून मांडलेल्या आहेत. प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ?
 $४ * ९ = ९७$
 $३ * ७ = ५८$
 $९ * २ = ?$
 १) ६८   २) ८५   ३) ४५   ४) ६५

५) विधाने - युक्तिवाद/निष्कर्ष, विधाने - गृहितके

१) विधान -सर्व स्विच प्लग आहेत.

काही प्लगज बल्ब आहेत.

सर्व बल्ब होल्डर्स आहेत.

निष्कर्ष - i) काही होल्डर्स प्लग आहेत.

ii) काही प्लगज स्विच आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

१) निष्कर्ष 'i' सत्य

२) निष्कर्ष 'ii' सत्य

३) निष्कर्ष 'i' आणि 'ii' दोन्ही सत्य

४) निष्कर्ष 'i' किंवा 'ii' दोन्ही असत्य

२) खालील प्रश्नामध्ये दोन विधाने व चार अनुमान दिले आहेत. दिलेल्या विधानावरून कोणते अनुमान बरोबर आहे हे ठरवा व निवडा.

विधान : काही बैल वर्तुळ आहेत, सर्व वर्तुळ सिंह आहेत.

अनुमान :

अ) सर्व सिंह वर्तुळ आहेत.

ब) सर्व बैल वर्तुळ आहेत.

क) काही बैल जे वर्तुळ नाहीत असे सिंह आहेत.

ड) काही सिंह बैल आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

१) सर्व अनुमान बरोबर आहेत.

२) फक्त (अ) व (ब) बरोबर आहेत.

३) फक्त (क) व (ड) बरोबर आहेत.

४) फक्त (ड) अनुमान बरोबर आहे.

३) समस्या विधानासाठीच्या उपायांची योग्यता पडताळून योग्य पर्याय निवडा.

विधान : शहरी लोकांना पिण्याचे पाणी अपुरे पडते.

उपाय :

अ) शहरातील लोकांनी कमी पाणी प्यावे.

ब) शहरी लोकांनी बाटलीमधील पाणी प्यावे.

क) पाणी वाटपात योग्य नियोजन हवे.

ड) पाण्याचा अपव्यय टाळण्यासाठी शहरी लोकांचे उद्बोधन व्हावे.

पर्यायी उत्तरे :

१) सर्व उपाय बरोबर आहेत

२) फक्त उपाय (ब) बरोबर

३) फक्त उपाय (क) आणि (ड) बरोबर

४) सर्व उपाय चूक आहेत.

६) बैठक व मांडणी व्यवस्था, कूटप्रश्न

१) एका रांगेत काही मुले उभी आहेत. (क्ष) म्हणतो 'माझा शेवटून सातवा क्रमांक आहे.' (य) म्हणतो 'माझा सुरुवातीपासून बारावा क्रमांक असून क्ष हा माझ्या आधी एक स्थान वगळून उभा आहे.' तर रांगेत एकूण किती मुले उभी आहेत ?

१) १९

२) १७

३) १६

४) १५

२) एका रांगेत लतिफ उजवीकडून अकराव्या क्रमांकावर उभा असून त्याच्या डावीकडील पाच मुलांनंतर उभ्या असलेल्या सुनिलचा क्रमांक डावीकडून सोळावा आहे, तर रांगेत एकूण किती मुले उभी आहेत ?

१) ३०

२) ३१

३) ३२

४) ३३

३) जर :

अ) बंगाली व तामिळी लोक राजकारणी, कवी व योद्धे आहेत.

ब) तामिळी व पंजाबी लोक राजकारणी, योद्धे व गणित तज्ञ आहेत.

क) पंजाबी व गुजराती लोक राजकारणी, उद्योगपती व गणित तज्ञ आहेत.

ड) गुजराती व काश्मिरी लोक उद्योगपती, कवी व गणित तज्ञ आहेत.

इ) बंगाली व काश्मिरी लोक उद्योगपती, कवी व योद्धे आहेत.

असे मानल्यास वरील माहितीद्वारे राजकारणी, उद्योगपती, कवी व गणित तज्ञ असणारे लोक कोणते ?

१) बंगाल

२) तामिळी

३) पंजाबी

४) गुजराती

४) एका मंचावर सहा वक्ते भाषण देण्यासाठी पुढील प्रमाणे बसले आहेत. उमेश आणि समीर यांच्यामध्ये फक्त प्रकाश आहे, तिमिर एका कडेला आहे. कुरेशी आणि समीर यांच्यामध्ये कोणीही नाही, राकेश हा कडेला नाही मात्र उमेशच्या डाव्या बाजूला लगेच आहे यावरून तिमिर आणि उमेशच्या मध्ये कोण बसले आहे ?

१) प्रकाश

२) समीर

३) कुरेशी

४) राकेश

* सूचना : खालील माहितीच्या आधारे ५ ते ९ प्रश्नांची योग्य उत्तरे पर्यायातून निवडा.

A, B, C, D व E हे पाच खेळाडू व खेळत असणारे विविध खेळ यांची माहिती दिली आहे. हॉकी, क्रिकेट, कबड्डी व खो-खो असे हे चार खेळ असून A हा खेळाडू हॉकी वगळता इतर तीन खेळ खेळतो. B व E हे खेळाडू कबड्डी वगळून इतर तीन खेळ खेळतात. C व D कबड्डी खेळतात. C एकूण दोन खेळ खेळतो मात्र तो क्रिकेट व खो-खो खेळत नाही. D देखील दोन खेळ खेळतो मात्र खो-खो खेळत नाही. C व D चे खेळ सारखे नाहीत.

५) D चे खेळ कोणते ?

१) कबड्डी, खो - खो

२) खो - खो, क्रिकेट

३) कबड्डी, क्रिकेट

४) सर्व खेळ

६) B, C, E हे तिघेही सामाईक कोणता खेळ खेळतात ?

१) खो - खो

२) हॉकी

३) क्रिकेट

४) कबड्डी

७) खालीलपैकी कोण क्रिकेट खेळतो ?

१) A, B, D, E

२) B, C, D, E

३) A, B, C, E

४) B, D, A, C

८) कोणता खेळाडू सर्व चार खेळ खेळतो ?

१) A

२) B

३) C

४) कोणी नाही

९) A आणि B दोघेही कोणते समान खेळ खेळतात ?

१) कबड्डी, हॉकी

२) क्रिकेट, कबड्डी

३) हॉकी, खो - खो

४) क्रिकेट, खो-खो

७) नातेसंबंध

- १) हेमंत, सुमनचा भाऊ गणेशच्या एकुलत्या एक बहिणीच्या वडिलांचा शालकम (साला/मेहुणा) आहे. तर सुमनचे हेमंतशी नाते काय ?
- १) भाची   २) मामी   ३) आजी   ४) आई

८) कॅलेंडर, वयांवरील प्रश्न

- १) कविताचा जन्म ५ नोव्हेंबर रोजी झाला. अनिता ही कवितापेक्षा १५ दिवसांनी मोठी आहे. त्या वर्षी बालदिन शुक्रवारी आलेला होता. तर अनिताचा जन्म कोणत्या वारी झाला ?
- १) मंगळवार   २) बुधवार   ३) गुरुवार   ४) शुक्रवार
- २) आजपासून आठ वर्षांनी मोनिकाचे वय तिच्या ६ वर्षापूर्वीच्या वयाच्या दुप्पट होईल. तर तिचे आजचे वय काय ?
- १) ४   २) ८   ३) १२   ४) २०
- ३) अशोकचे वय सुरेशच्या वयाच्या दुप्पटीपेक्षा पाच वर्षांनी कमी आहे व अजयच्या वयाच्या १/३ पेक्षा आठ वर्षांनी जास्त आहे. सुरेशचे वय दहा वर्षे असल्यास अजयचे वय किती ?
- १) २१ वर्षे   २) २३ वर्षे   ३) १५ वर्षे   ४) २८ वर्षे
- ४) एका कुटुंबातील ५ जणांच्या आजच्या वयांची बेरीज ८९ वर्षे आहे. त्यातील दोन जणांची आजची वये अनुक्रमे १२ व ५ वर्षे आहे. तर ९ वर्षापूर्वी त्या सर्वांच्या वयांची बेरीज किती असेल ?
- १) ४४   २) ४८   ३) ५३   ४) ५८
- ५) जान्हवी तिच्या आईपेक्षा २७ वर्षांनी लहान आहे, त्या दोघांच्या वयांची बेरीज ४९ वर्षे असल्यास जान्हवीच्या आईचे वय किती ?
- १) ४० वर्षे   २) ३६ वर्षे   ३) ३४ वर्षे   ४) ३८ वर्षे
- ६) आकाश हा धरती पेक्षा सात वर्षांनी लहान आहे. त्या दोघांच्या वयाची बेरीज ४३ असल्यास आकाशचे वय किती ?
- १) १८   २) २५   ३) ३३   ४) २४

९) घड्याळ, दिशानिर्देश

घड्याळ व कालमापन

- १) एक डॉक्टर एका गंभीर रुग्णाची तपासणी प्रथम ८.३० वाजता करतात, नंतर ९.२० वाजता करतात, तिसऱ्या वेळी १०.३० वाजता व चौथ्या वेळेस १२.०० वाजता करतात. या हिशोबाने नंतरची तपासणी ते केव्हा करतील ?
- १) १२.३०   २) १.२०   ३) १.३०   ४) १.५०

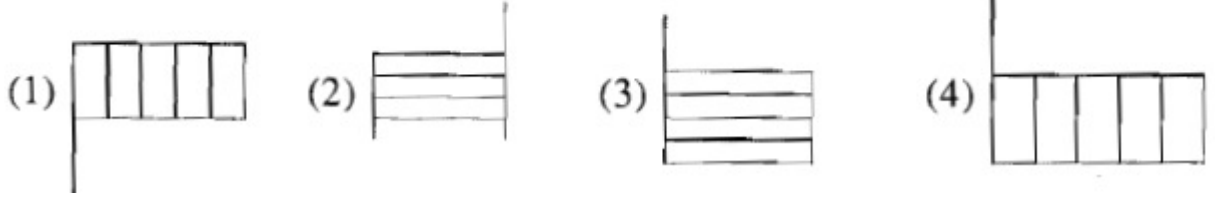
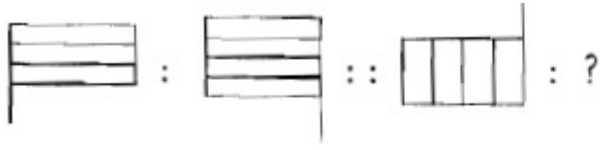
- २) प्रवीणचे घड्याळ प्रत्येक तासाला ४ सेकंद पुढे जाते. सोमवारी सकाळी ११.०० वाजता बरोबर लावलेले घड्याळ त्यानंतर येणाऱ्या शनिवारी सकाळी ११.०० वाजता कोणती वेळ दाखवेल ?
१) ११ वाजून ८ मिनिटे २) ११ वाजून २ मिनिटे ३) ११ वाजून ३० मिनिटे ४) ११ वाजून ४८ मिनिटे
- ३) रात्री १२ वाजल्यापासून सकाळी ६ वाजेपर्यंत मिनिट काटा व तास काटा यांच्यात किती वेळा काटकोन होईल ?
१) १० २) १२ ३) ६ ४) ११
- ४) एक लंबकाचे घड्याळ अर्ध्या तासाला एक टोल व तासाला वेळेइतके (उदा. २ वाजता २, ३ वाजता ३ इत्यादी) टोल देत असेल तर ४ वाजून २० मिनिटे ते ७ वाजून ४० मिनिटे या कालावधीत ते एकूण किती टोल देईल ?
१) १९ २) २० ३) २१ ४) २२
- ५) एका लंबकाच्या घड्याळाचे दर तासाला तासांच्या संख्येप्रमाणे व दर अर्ध्या तासाला एक याप्रमाणे टोले वाजतात. तर त्या घड्याळाचे सव्वा बारा वाजल्यापासून सव्वापाचपर्यंत एकूण किती टोले वाजतील ?
१) २० २) १५ ३) १९ ४) २१
- ६) जर एका घड्याळात चार वाजता चार टोले पडण्यास १२ सेकंद लागतात, तर त्याच घड्याळात आठ वाजण्याचे टोले पडण्यास किती वेळ लागेल ?
१) २८ सेकंद २) १६ सेकंद ३) २० सेकंद ४) २४ सेकंद

दिशानिर्देश

- १) माझ्या शाळेच्या पूर्वेला बँक आहे. माझे घर शाळेच्या दक्षिणेला आहे. बँकेच्या उत्तरेला मार्केट आहे. जर मार्केट ते बँक यामधील अंतराइतकेच अंतर माझे घर ते शाळा यामध्ये असेल, तर शाळेच्या कोणत्या दिशेला मार्केट असेल ?
१) नैऋत्य २) ईशान्य ३) आग्नेय ४) वायव्य
- २) राहुल हा दक्षिणेकडे ६ कि.मी. पळत गेला. तेथून ईशान्येकडे वळून १० कि.मी. पळाला आणि डावीकडे वळून ८ कि.मी. चालत गेला, तर तो मूळ ठिकाणाहून किती अंतरावर आहे ?
१) ० कि.मी. २) ६ कि.मी. ३) ८ कि.मी. ४) १० कि.मी.
- ३) शशांक स्वतःच्या घरून निघून शाळेत जाताना प्रथम पूर्वेकडे सरळ १०० मी. जातो. त्याच स्थितीत तो एकदा काटकोनात उजवीकडे वळून ५० मी. जातो. नंतर तो एकदा काटकोनात डावीकडे वळून सरळ १०० मी. चालल्यावर शाळेत पोहचतो. तर शशांकचे घर शाळेच्या कोणत्या दिशेला आहे ?
१) आग्नेय २) ईशान्य ३) वायव्य ४) नैऋत्य
- ४) अनू, मधू, काशी व जाई यांची घरे माझ्या घरापासून ५ किलोमीटर अनुक्रमे वायव्य, ईशान्य, आग्नेय व नैऋत्य दिशांना आहेत. जर काशीकडे जायचे असेल, तर त्याने स्वतःच्या घराच्या संदर्भात कोणत्या दिशेने जायला हवे ?
१) पूर्व २) पश्चिम ३) उत्तर ४) दक्षिण

४) चौथी आकृती कोणती ?

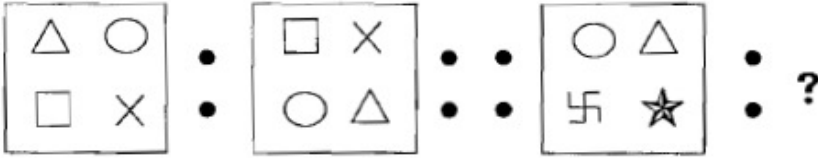
१)

२)

३)

४)

५) पुढे दिलेल्या आकृत्यांचे निरीक्षण करून प्रश्नचिन्हाजागी येणारी आकृती शोधा.

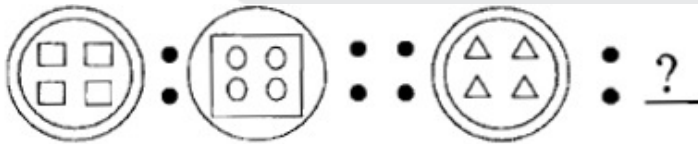
१)

२)

३)

४)

६) पुढील आकृत्यांचे निरीक्षण करून प्रश्नचिन्हाजागी येणारी आकृती शोधा.

१)

२)

३)

४)

७) खाली दिलेल्या पाच आकृत्यांपैकी चार आकृत्यांमध्ये घटक I - हा घटक - II शी एकाच प्रकारे संबंधित आहे. ज्या आकृतीत घटक - I, घटक - II शी त्याच प्रकारे संबंधित नाही, ती आकृती निवडा.

									
I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)					

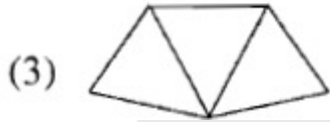
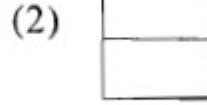
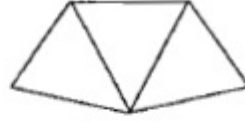
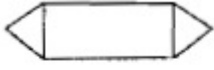
१) २

२) ३

३) ४

४) ५

८) गटातील वेगळी आकृती कोणती ?

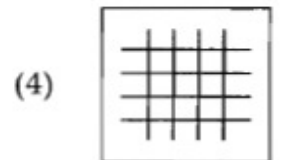
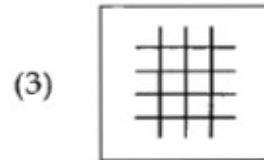
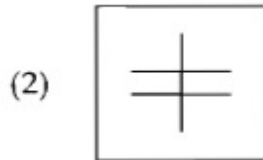
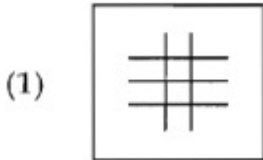
१)

२)

३)

४)

९) विसंगत आकृती ओळखा.

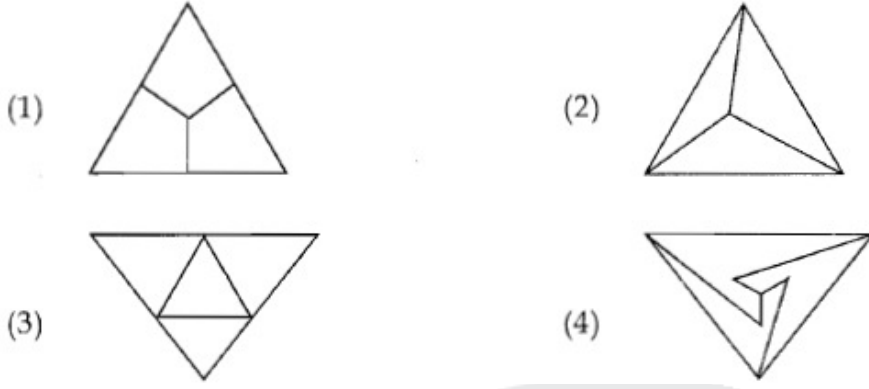
१)

२)

३)

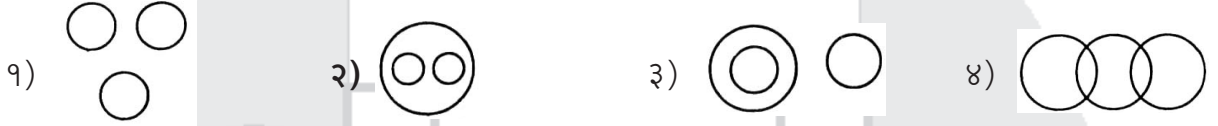
४)

१०) पुढील संचातील कोणती आकृती विसंगत आहे ?

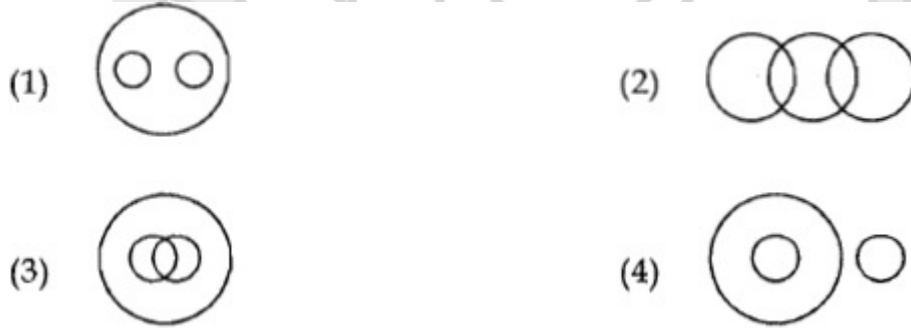

१) २) ३) ४)

११) झाडे, गवत व वनस्पती यातील संबंध कोणत्या आकृतीच्या साहाय्याने दर्शविता येईल ?

१२) खालील पर्यायांमधील कोणती वेन आकृती पुढील समूहातील संबंध अचूक दर्शविते ?
स्त्री, सुशिक्षित, नागरिक

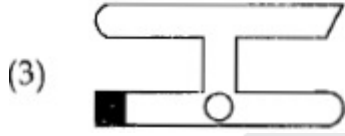
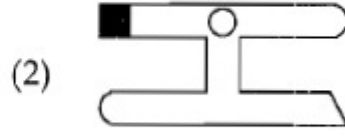
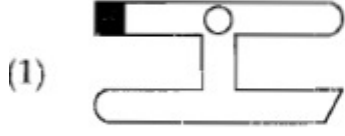
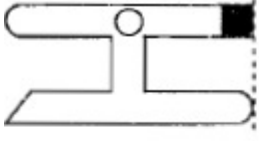
१) २) ३) ४)

१३) पुढील पर्यायातील कोणती वेन आकृती दिलेल्या घटकांतील सहसंबंध अचूकपणे दर्शवते
डॉक्टर, परिचारिका, माणूस

१) २) ३) ४)

१४) पुढील आकृती दाखवल्यानुसार भिंतीच्या पृष्ठाला चिकटविली आहे, तर कोणता पर्याय तिचे भिंतीतील प्रतिबिंब आहे ?

(4) यांपैकी कोणताही नाही

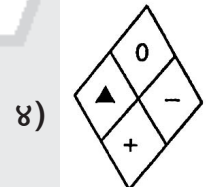
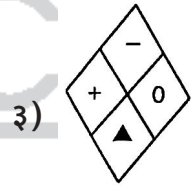
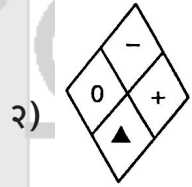
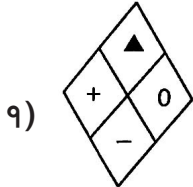
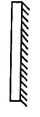
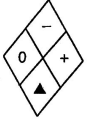
१)

२)

३)

४) यांपैकी कोणताही नाही

१५) डावीकडे दिलेल्या आकृतीसमोर आरसा धरला असता तिची प्रतिमा कशी दिसेल ते त्यापुढे दिलेल्या पर्यायातून योग्य पर्याय निवडा.

बुद्धिमापन विषयक प्रश्न – अंकगणित

* बुद्धिमापन चाचणी

* अंकगणित

- ११) संख्याप्रणाली – लसावि, मसावि, वर्गमूळ आणि घनमूळ
- १२) बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार, दशांश अपूर्णांक
- १३) टक्केवारी, भागीदारी
- १४) संख्याशास्त्र, सरासरी, संभाव्यता, तक्ते, आलेख
- १५) गुणोत्तर आणि प्रमाण, मिश्रण, साखळी नियम
- १६) वेळ आणि अंतर, रेल्वे
- १७) बोट आणि जलप्रवाह, काळ आणि काम
- १८) नफा आणि तोटा, विक्री आणि खरेदी
- १९) साधे आणि चक्रवाढ व्याज
- २०) भूमिती – क्षेत्रफळ, घनफळ आणि परिमिती

११) संख्याप्रणाली – लसावि, मसावि, वर्गमूळ आणि घनमूळ

- १) पुढील संख्यांपैकी कोणती संख्या संपूर्ण वर्गसंख्या आहे?
१) १.६   २) ०.०१६   ३) ०.१६   ४) १.६०
- २) पुढीलपैकी कोणती किंमत इतर तीन किंमतींशी सुसंगत नाही ?
१) $\frac{५६}{१३६}$ २) $\frac{७०}{१५३}$ ३) $\frac{७७}{१८७}$ ४) $\frac{४९}{११९}$
- ३) तीन संख्यांमधील, दुसरी संख्या पहिल्या संख्येच्या दुप्पट आणि तिसऱ्या संख्येच्या तिप्पट आहे. जर त्या तीन संख्यांची सरासरी ६६ असल्यास त्या संख्यांमधील मोठी संख्या शोधा :
१) ६६   २) १३२   ३) १०२   ४) १०८

१२) बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार, दशांश अपूर्णांक

- १) $(९९)^\circ \times (९९९)^\circ \times (९९९९)^\circ = ?$
१) ०   २) १   ३) २   ४) ३
- २) जर वजाबाकीच्या ऐवजी भागाकार, गुणाकार ऐवजी बेरीज, बेरजेच्या चिन्हा ऐवजी गुणाकार, भागाकाराच्या चिन्हाऐवजी वजाबाकी ही चिन्हे वापरली तर $२०-४ + ३ \times ७ \div २$ चे मूल्य किती ?
१) ४२   २) ३५   ३) १५   ४) २०

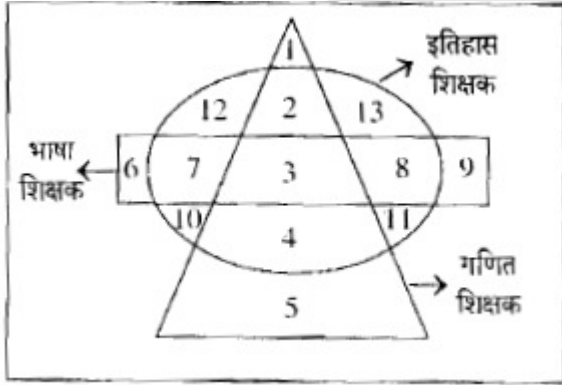

१३) टक्केवारी, भागीदारी

- १) एका वर्गात १६० विद्यार्थी आहेत त्यापैकी ११० ग्रामीण विद्यार्थी आहेत. त्यापैकी ५% मुली आहेत. तसेच वर्गात ३४ शहरी मुली आहेत, तर वर्गात एकूण किती टक्के शहरी मुले आहेत?
- १) ५०   २) १०   ३) ६४   ४) ३२

१४) संख्याशास्त्र, सरासरी, संभाव्यता, तक्ते, आलेख

- १) सोबतच्या आकृतीत शिक्षकांचे तीन गट दाखविलेले आहेत. भाषा विषय शिक्षक 'आयता' त गणित विषय शिक्षक 'त्रिकोणा'त इतिहास विषय शिक्षक 'वर्तुळा' त दाखविले आहेत. निरनिराळ्या भागात लिहिलेली संख्या शिक्षकांची संख्या आहे.

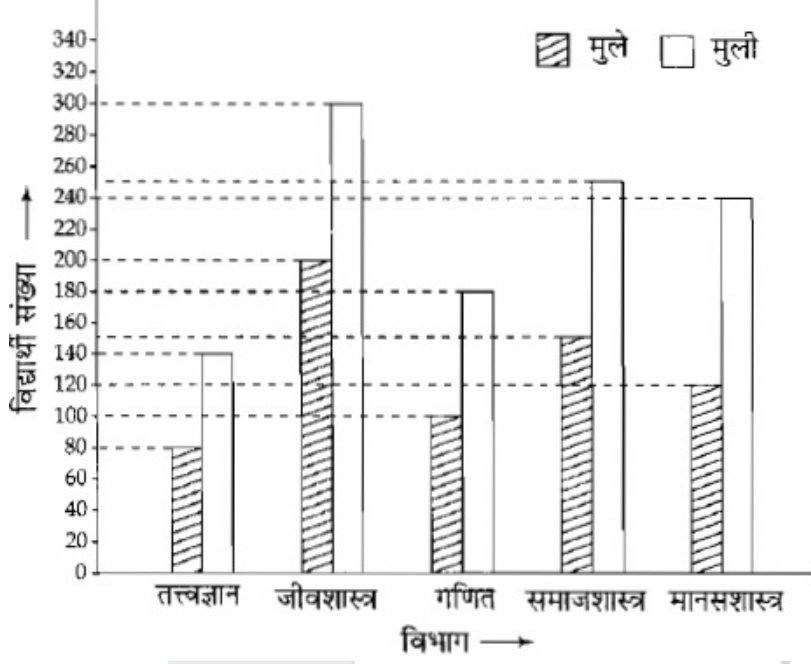

यावरून फक्त एकच विषय शिकविता येतो असे एकूण शिक्षक किती ?

- १) ६७   २) २१   ३) ४६   ४) ५२
- २) एका मैदानावर ११ स्पर्धक उपस्थित आहेत. प्रत्येक स्पर्धक राहिलेल्या प्रत्येक खेळाडूशी फक्त एकदा हस्तांदोलन करतो. तर एकूण किती हस्तांदोलने होतील ?
- १) ११०   २) १२१   ३) ६१   ४) ५५

* प्रश्न क्र. ३ ते ७ साठी निर्देश :

दिलेल्या आलेखाचे अध्ययन करून पुढील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

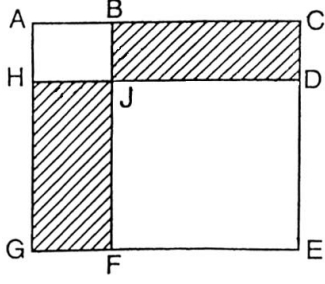
- ३) सर्व विभागांची मिळून मुलांची सरासरी संख्या किती ?
 १) १२२   २) १२६   ३) १३०   ४) १३४
- ४) गणित विभागातील मुलांची संख्या, सर्व विभागांच्या मिळून मुलांच्या एकूण संख्येच्या जवळपास किती टक्के आहे ?
 १) १५   २) २३   ३) ३१   ४) ४४
- ५) तत्त्वज्ञान विभागाच्या मुलींच्या संख्येचे मानसशास्त्र विभागाच्या मुलींच्या संख्येशी क्रमशः काय प्रमाण आहे ?
 १) १ : २   २) ७ : १२   ३) ५ : १२   ४) ३ : ४
- ६) सर्व विभागांचे मिळून, मुलांची एकूण संख्या आणि मुलींची एकूण संख्या यामध्ये किती फरक आहे ?
 १) ४४०   २) ५२०   ३) ५८०   ४) ४६०
- ७) जीवशास्त्र विभागातील मुलींची संख्या सर्व विभाग मिळून मुलींच्या एकूण संख्येच्या जवळपास किती टक्के आहे ?
 १) ३२   २) २१   ३) २७   ४) ३७

१५) गुणोत्तर आणि प्रमाण, मिश्रण, साखळी नियम

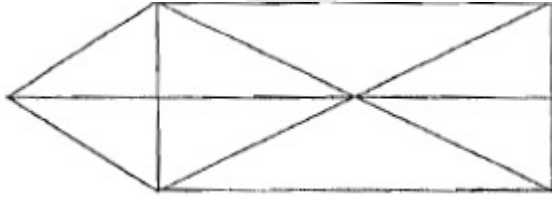
- १) ८० विद्यार्थ्यांपैकी ५५ विद्यार्थी इंग्रजीत पास झाले आणि ६५ विद्यार्थी गणितात पास झाले, तर दोन्ही विषयात किती विद्यार्थी पास झाले ?
 १) २५   २) ३०   ३) ३५   ४) ४०
- २) प्रत्येकाला चार याप्रमाणे पेरू वाटल्यास एका टोपलीत एक पेरू शिल्लक राहतो. तेच पेरू प्रत्येकाला तीन याप्रमाणे वाटल्यास बारा पेरू बाकी उरतात. तर त्या टोपलीत एकूण किती पेरू आहेत ?
 १) ५५   २) २१   ३) ४५   ४) ५१

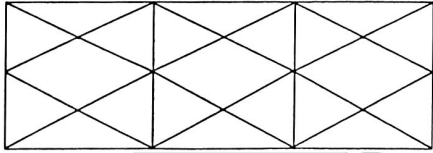
- २) जर ABJH, JDEF, ACEG हे चौरस आहेत $\frac{BC}{AB} = ३$, तर $\frac{\text{क्षेत्रफल BCDJ}}{\text{क्षेत्रफल HJFG}} = ?$

- १) १/९   २) १/३   ३) १   ४) ३
- ३) खालील आकृतीतील त्रिकोणांची संख्या लिहा.

- १) १३   २) १७   ३) १४   ४) १६
- ४) खाली दिलेल्या आकृतीत एकूण किती त्रिकोण आहेत ?

- १) १८   २) ३६   ३) ५४   ४) ५०
- ५) खालील आकृतीतील त्रिकोणांची संख्या किती ?

- १) २६   २) २४   ३) २०   ४) २२

: उत्तरे :

समाजकल्याण आयुक्तालयातील अधिकारी भरती परीक्षा : बुद्धिमापन विषयक प्रश्न

१) संख्या आणि वर्णमालिका

संख्यामालिका

१-३ २-२ ३-१ ४-४ ५-२ ६-४ ७-१
८-३ ९-४ १०-४ ११-१ १२-१ १३-४ १४-४
१५-४ १६-३ १७-३ १८-१ १९-४ २०-१ २१-२
२२-२ २३-४

वर्णमालिका

१-१ २-२ ३-१ ४-४ ५-३ ६-४ ७-२
८-१

२) सांकेतिक भाषा

१-१ २-२ ३-४ ४-२ ५-३ ६-१ ७-३ १-१ २-४ ३-१ ४-२ ५-४ ६-१
८-२ ९-३ १०-४ ११-३ १२-३ १३-४ १४-४
१५-४ १६-२ १७-१ १८-३ १९-२

३) साम्य, तुलना, वर्गीकरण / विसंगती

साम्य

१-२ २-२ ३-२ ४-३ ५-२ ६-४ ७-२
८-३

तुलना

१-४ २-२ ३-४ ४-२ ५-४ ६-३ ७-४

वर्गीकरण / विसंगती

१-१ २-१ ३-३ ४-३ ५-३ ६-३

४) मशीन इनपुट आणि चिन्हे, गणितीय तर्क

१-१ २-४ ३-३ ४-४ ५-४ ६-२

५) विधाने - युक्तिवाद/निष्कर्ष, विधाने -

गृहितके

१-२ २-३ ३-३

६) बैठक व मांडणी व्यवस्था, कूटप्रश्न

१-३ २-३ ३-४ ४-४ ५-३ ६-२ ७-१
८-४ ९-४

७) नातेसंबंध

१-

८) कॅलेंडर, वयांवरील प्रश्न

१-१ २-४ ३-१ ४-२ ५-४ ६-१

९) घड्याळ, दिशानिर्देश

घड्याळ व कालमापन

१-४ २-१ ३-४ ४-४ ५-१ ६-१

दिशानिर्देश

१-३ २-१ ३-१ ४-४ ५-३

१०) आकृत्या व घनावरील प्रश्न

१-४ २-३ ३-४ ४-४ ५-४ ६-३ ७-३
८-१ ९-४ १०-३ ११-२ १२-३ १३-१ १४-२
१५-३

बुद्धिमापन विषयक प्रश्न - अंकगणित

११) संख्याप्रणाली - लसावि, मसावि,

वर्गमूळ आणि घनमूळ

१-३ २-२ ३-४

१२) बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार,
दशांश अपूर्णांक

१-२ २-४

१३) टक्केवारी, भागीदारी

१-२

१४) संख्याशास्त्र, सरासरी, संभाव्यता, तक्ते,
आलेख

१-१ २-४ ३-३ ४-१ ५-२ ६-४ ७-३

१५) गुणोत्तर आणि प्रमाण, मिश्रण, साखळी नियम

१-४ २-३ ३-२ ४-२ ५-३

१६) वेळ आणि अंतर, रेल्वे

१-४ २-३

१७) बोट आणि जलप्रवाह, काळ आणि काम

१८) नफा आणि तोटा, विक्री आणि खरेदी

१९) साधे आणि चक्रवाढ व्याज

२०) भूमिती - क्षेत्रफळ, घनफळ आणि परिमिती

१-४ २-३ ३-२ ४-४ ५-४

Study
CIRCLE